МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

ПОГОДЖЕНО
на засіданні вченої ради факультету
педагогіки та психології

Протокол №6 від «30» січня 2018 року
Декан _____ Радул А.Б.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ЦДПУ імені Володимира Винниченка
від «16» лютого 2018 року №24/1-ун
Голова приймальної комісії
Ректор _____ О.А. Семенюк

Обговорено і затверджено
на засіданні кафедри
педагогіки та освітнього менеджменту

Протокол № 6від «14» грудня 2017 року
Завідувач кафедри _____ Радул В.В.

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
з Педагогіки
для осіб, які вступають на І курс
денної/заочної форми навчання
на основі ступеня магістра
для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії
зі спеціальностей 011 Освітні, педагогічні науки

Кропивницький–2018

Метою додаткового вступного випробування є встановлення рівня знань та умінь осіб, які виявили бажання навчатися в аспірантурі за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки та виявлення схильності до ведення науково-дослідницької та пошуково-аналітичної роботи для визначення здатності вступників засвоювати відповідні фахові навчальні програми.

Особи, які одержали ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю та виявили бажання навчатися в аспірантурі за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки складають додатковий фаховий екзамен з педагогіки. Додатковий фаховий екзамен має на меті встановити можливість випускників інших спеціальностей навчатися за зазначеною програмою. Оцінка за результатами додаткового фахового екзамену виставляється за 100-бальною шкалою.

Зміст програми відповідає рівню сформованості компетенцій (в рамках вимог ФГОС ВПО - магістратура / специалитет), необхідних майбутньому фахівцю-досліднику для успішного навчання в аспірантурі і роботі над дисертаційним дослідженням. Зміст програми охоплює в повному обсязі основні педагогічні категорії, поняття, терміни, факти, передбачає чітке структурування і розподіл навчального матеріалу за основними розділами: «Загальні основи педагогіки», «Дидактика», «Теорія виховання», «Управління навчальним закладом», «Історія педагогіки».

Форма проведення додаткового вступного випробування – письмове опитування за білетами, за змістом поданої нижче програми.

Структура екзаменаційного білету – білет складається з двох частин: перша та друга - теоретична частина, яка передбачає перевірку засвоєння теоретичного матеріалу у формі відповідей на два питання.

Структура екзаменаційної оцінки: склав/ не склав.

Час виконання завдання – 1,5 години.

Під час підготовки до вступного випробування рекомендується користуватися літературою, список якої наведено наприкінці комплексу матеріалів. Під час проведення вступних фахових випробувань на навчання в аспірантурі екзаменаційна комісія визначає ступінь готовності вступника до опанування програмного матеріалу. Вступні випробування проводяться з усіма претендентами стосовно зарахування на навчання в аспірантурі. Під час екзамену вступник повинен дати максимально повні відповіді. Кожен член екзаменаційної комісії оцінює якість кожної відповіді, фіксуючи своє рішення письмово.

Критерії оцінювання

Додаткове фахове випробування має на меті визначити відповідність рівня знань та практичної підготовки претендентів до вирішення науково-дослідних, науково-педагогічних та управлінських професійних завдань.

В процесі екзамену комісія повинна оцінити:

1. Системність мислення, вміння пов’язувати окремі проблеми чи частини явища в єдине ціле.
2. Вміння логічно та послідовно викладати свої думки.
3. Обсяг знань.

Оцінка за результатами вступного екзамену виставляється за 100- бальною шкалою.

На іспиті вступники повинні знати:

- ключові поняття педагогічної науки;
- історію виникнення, становлення педагогіки як науки, стан її сучасного розвитку та актуальні проблеми;
- суттєві ознаки особистості як педагогічного феномену, основні фактори, що впливають на її формування і розвиток;
- особливості національної системи виховання, шляхи її реалізації педагогічній практиці;
- специфіку процесів навчання та виховання як педагогічного явища, їх закономірності, особливості організації в різних типах освітніх закладів;

- принципи, форми, методи, засоби ефективного виховання молодого покоління;
- національну своєрідність виховного процесу в сучасному освітньому середовищі;
- сутність родинного виховання, його взаємозв'язок із суспільним вихованням на різних вікових етапах розвитку дитини;
- сутність дидактики як галузі педагогіки, що досліджує проблеми навчання;
- своєрідність навчання як виду пізнавальної діяльності, його суттєві особливості, закономірності та специфіку організації в різних типах освітніх закладів;принципи, форми, методи, засоби процесу навчання;
- чинники, що визначають сучасні цілі та зміст процесів виховання, навчання та освіти молодого покоління;
- шляхи підвищення ефективності управління педагогічними системами;
- зміст основних державних документів, що стосуються системи освіти в Україні взагалі;
- розуміти соціальну роль освіти у вирішенні глобальних проблем людства;
- механізми використання особистісного потенціалу для вирішення педагогічних завдань навчання і виховання;
- напрямки і засоби професійного самовдосконалення.
- особливості розвитку педагогічних концепцій, підходів, поглядів в їхньому історико-педагогічному аспекті.

уміти:

- оперувати основними теоретичними поняттями курсу, систематизувати зміст базових понять;
- аналізувати сучасні тенденції реформування і адаптації системи освіти до умов життя (суспільства), що постійно змінюються;
- характеризувати наукові уявлення про закономірності педагогічного процесу;
- виявляти основні складові структури педагогічної діяльності та бачити себе суб’єктом цієї діяльності;
- оперувати механізмами використання особистісного потенціалу для вирішення педагогічних завдань навчання і виховання;
- основними шляхами та засобами професійного самовдосконалення;
- оперувати педагогічним мисленням, бути здатним до аналітичного осмислення педагогічної дійсності, реалізовувати творчий підхід до визначення педагогічних дій у нестандартних ситуаціях, уміння приймати найбільш вдалі рішення у відповідності до педагогічних закономірностей та принципів навчання і виховання;
- зіставляти різні підходи в процесі полеміки, виявляти здатність аргументувати та відстоювати свою позицію, власну думку про те чи інше педагогічне явище чи процес;
- користуватися довідковими матеріалами, критично аналізувати матеріал згідно сучасних тенденцій розвитку освіти в Україні.
- аналізувати й порівнювати особливості розвитку різних систем навчання й виховання та вплив педагогічних поглядів видатних педагогів на них.

Володіти такими професійними **компетентностями**: здатність до критики й самокритики; креативність, здатність до системного мислення; адаптивність і комунікабельність; наполегливість у досягненні мети; базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури та соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей,

розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати у професійній і соціальній діяльності; базові знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння загально-професійних дисциплін; здатність до виконання професійних завдань і функцій в умовах постійних змін; здатність до планування та організації навчальної діяльності у вищій школі; вміння використовувати сучасні ефективні засоби роботи з науковою та навчально-методичною літературою; пошуковими освітніми системами у мережі Інтернет; здатність реалізовувати навички самостійного вирішення педагогічних проблем на конкретних прикладах.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Вступник **склав** додатковий екзамен, якщо продемонстрував систематичні знання навчального матеріалу з дисципліни, що відповідають сучасному стану розвитку педагогічної науки; творчо опрацював, рекомендовані програмою наукові та навчально-методичні джерела; виявив розвинуті навички розуміння, логічного та стислого трактування питань, що є предметом розгляду (при цьому допускаються фактологічні помилки); засвоїв основну наукову та навчальну літературу, рекомендовану програмою; здатний до самостійного використання та поповнення набутих знань у процесі подальшої навчальної, наукової роботи та професійної діяльності.

Вступник **не склав** іспит, якщо має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу з дисципліни, допускав принципові методологічні помилки при виконанні передбачених програмою завдань, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.

Тема 1. *Предмет педагогіки, її основні категорії.*

Педагогіка, як суспільна наука. Закони виховання як предмет педагогічної науки. Функції педагогіки. Основні категорії педагогіки: виховання, освіта, навчання, їх взаємозв'язок. Самовиховання і самоосвіта.

Теоретичні та практичні джерела педагогіки: народна педагогіка; твори вчених-філософів; твори класиків педагогіки; результати сучасних педагогічних досліджень; передовий педагогічний досвід; державні документи з питань освіти і виховання; дані суміжних з педагогікою наук.

Сучасні завдання педагогічної науки.

Система педагогічних наук: історія педагогіки; загальна педагогіка; вікова педагогіка; професійна педагогіка; етнопедагогіка; спеціальна педагогіка; соціальна педагогіка; порівняльна педагогіка; окремі методики викладання. Зв'язок педагогіки з іншими науками.

Тема 2. *Методи науково-педагогічного дослідження*

Методи науково-педагогічних досліджень: спостереження, педагогічний експеримент, дослідження, бесіди, вивчення педагогічної документації та учнівських праць, письмове опитування, методи кількісного та якісного аналізу результатів дослідження, математичної статистики.

Основні етапи науково-педагогічного дослідження: постановка проблеми; формулювання гіпотез; перевірка гіпотези; формулювання висновків.

Впровадження педагогічного досвіду, наслідків наукових досліджень і досягнень національної етнопедагогіки в практику виховання і навчання учнів початкової школи.

Тема 3. *Особистість учня та її розвиток.*

Поняття про особистість, як соціальну характеристику людини. Формування і розвиток особистості, їх особливості і взаємозв'язок. Закономірності і рушійні сили розвитку особистості. Спадковість у людському розвитку. Соціалізація і становлення особистості. Виховання — визначальний чинник формування особистості. Роль активності в розвитку особистості. Дитина як суб'єкт виховання.

Теорії розвитку особистості. Ідея всебічного розвитку особистості та проблеми щодо її втілення в шкільну практику.

Вікові аспекти розвитку та виховання особистості Сучасна періодизація розвитку дитинства, педагогічні критерії виділення вікових періодів розвитку дитинства та їх значення в організації навчально-виховного процесу.

Особливості виховання дітей дошкільного віку. Особливості розвитку та виховання дітей молодшого шкільного віку.

Педагогічна характеристика підлітка. Особливості виховання і формування особистості підлітка.

Юнацький вік та його характеристика.

Індивідуальний підхід до учнів у процесі навчання і виховання.

Тема 4. ***Особливості педагогічної професії та формування творчої особистості вчителя.***

Суспільна зумовленість виникнення і становлення педагогічної професії. Специфічні особливості педагогічної діяльності.

Зміст професійної діяльності та функції педагога: конструктивна, комунікативна, організаторська, гностична.

Система педагогічної діяльності: викладання, виховання, класне керівництво, діяльність із професійного самовдосконалення, управлінська, організаторська, методична, позашкільна, науково-дослідна.

Вимоги до особистості вчителя та його підготовки.

Професіограма вчителя та її складові частини.

Тема 5. ***Система освіти та виховання в Україні.***

Закон України "Про освіту". Державна національна програма "Освіта". Поняття про систему освіти і виховання в Україні. Система освіти: заклади освіти, наукові, науково-методичні і методичні установи, науково-виробничі підприємства, державні і місцеві органи управління освітою та самоврядування в галузі освіти. Принципи побудови системи освіти України.

Концепція загальноосвітньої школи України. Основні принципи побудови системи національної освіти України. Система освіти України та її структура. Основні компоненти структури освіти: дошкільна освіта; загальна середня освіта; позашкільна освіта; професійно-технічна освіта; вища освіта; післядипломна освіта; аспірантура; докторантура; самоосвіта.

Загальноосвітня школа трьох ступенів: початкова школа, основна школа, старша школа, їх завдання. Спеціалізовані школи, інтернати, ліцеї та інші навчально-виховні заклади. Приватні навчально-виховні заклади.

Органи управління освітою. Функції та завдання Міністерства освіти України, місцевих органів освіти і науки, органів громадського самоврядування в освіті.

Тема 6. ***Дидактика, її основні категорії та завдання.***

Виникнення і розвиток дидактики як складової педагогіки, що вивчає проблеми освіти та навчання. Предмет дидактики. Дидактичні системи. Функції та завдання дидактики. Загальна теорія навчання і методика викладання окремих предметів з основ наук. Взаємозв'язок часткових методик. Основні категорії дидактики: процес навчання, зміст освіти, знання, уміння, навички, викладання, учіння.

Українська народна дидактика. її мета, завдання, зміст.

Особливості теорії навчання в провідних зарубіжних країнах.

Тема 7. ***Суть процесу навчання. Його теоретичні та методологічні основи.***

Навчання як вид пізнавальної діяльності учнів, його основні ознаки. Основні функції процесу навчання: освітня, мотиваційна, розвиваюча, виховна, пізнавальна.

Структурні компоненти навчального процесу: цільовий; стимулюючо-мотиваційний; змістовий, операційно-діяльнісний, контрольно-регулюючий, оцінно-результативний..

Суперечності та рушійні сили процесу навчання. Основні етапи оволодіння знаннями. Типи навчання та їх характеристика.

Мотивація учіння школярів; формування навчальних інтересів; пізнавальні інтереси в навчанні.

Діяльність учителя і учня у різних видах навчання: догматичне; пояснювально-ілюстративне; проблемне; програмоване; модульне.

Тема 8. ***Виховання в цілісному педагогічному процесі.***

Поняття про виховання як складову педагогічного процесу. Сутність процесу виховання: відносницький підхід; діяльнісний підхід; особистісний підхід; системний підхід; технологічний підхід. Зміст національного виховання. Мета виховання — формування стійкої, творчої, самостійної особистості, здатної в нових соціально-економічних умовах вносити значний вклад у перетворення суспільного життя та самовдосконалення, шляхом повного розвитку духовних якостей та фізичних сил, природних здібностей та дарувань кожної особистості.

Особливості процесу виховання: цілеспрямований; двосторонній; довготривалий та безперервний; варіативність результатів; багатофакторний

Структурні компоненти виховання як діяльнісного процесу: цільовий; стимулюючо-мотиваційний; змістовий; операційно-діяльнісний; контрольно-регулюючий; оцінювально-результативний.

Етапи виховного процесу за критерієм їх послідовності та відповідних педагогічних дій: ознайомлення із загальними нормами і вимогами, їх усвідомлення і засвоєння; формування ставлень (почуттів); формування поглядів і переконань; формування навичок і звичок поведінки (загальної спрямованості особистості).

Виховання та самовиховання — дві сторони єдиного процесу формування особистості.

Рушійні сили виховного процесу. Зовнішні та внутрішні протиріччя.

Критерії вихованості. Методика діагностування вихованості.

Тема 9. ***Організаційні форми виховної роботи***

Позакласна виховна робота, її форми: класна година, етична бесіда, зустрічі з відомими людьми, обговорення книг, читацькі конференції, масові свята, змагання, конкурси, олімпіади та ін.

Технологія підготовки і проведення виховного заходу.

Позашкільні заклади в системі освіти і виховання: палаци та будинки дитячої творчості, дитячо-юнацькі центри міжнародного співробітництва, дитячі театри, центри науково-технічної творчості, школи образотворчого мистецтва, центри юних техніків, дитячо-юнацькі спортивні школи, дитячі бібліотеки.

Формальні та неформальні групи.

Характеристика дитячих громадських організацій ("Пласт", Спілка піонерських організацій України (СПОУ), "Січ"та ін).

Тема 10. ***Теоретичні засади управління загальною середньою освітою в Україні***

Рівні загальної середньої освіти. Завдання та напрями розвитку загальної середньої освіти. Система державного управління загальною середньої освітою. Заклади системи загальної освіти. Загальноосвітній навчальний заклад недержавної форми власності. Основні функції управління сучасною освітою.

Тема 11. ***Основні функції управління школою***

Компоненти управлінської культури. Функціональні обов'язки посадових осіб. Педагогічний аналіз у внутрішкільному керівництві. Об'єкти педагогічного аналізу. Види планів роботи школи. Функції і зміст організації керівництва школою. Внутрішкільний контроль і особливості його регулювання. Види, форми і методи внутрішкільного контролю.

Тема 12. ***Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності. Педагогічні технології.***

Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності. Інновація та її сутність. Інновація освіти. Інноваційний потенціал педагога. Передовий педагогічний досвід. Впровадження досягнень педагогічної науки. Критерії педагогічної інновації. Інноваційний заклад освіти.

Історія виникнення поняття «педагогічна технологія». Сучасні уявлення про сутність і особливості педагогічної технології. Головні ознаки педагогічної технології: відтворюваність, результативність, концептуальність, коригованість, оптимальність

Сутність понять «освітня технологія», «педагогічна технологія», «технологія навчання», «Технологічний процес».

Рівні функціонування педагогічної технології: загально педагогічний, предметно-методичний, локальний (модульний).

Класифікації педагогічних технологій.

Тема 13. Виховання у первіснообщинному суспільстві та у цивілізаціях Стародавнього Сходу.

Предмет, об’єкт, методологічна і джерельна основи курсу “Історія педагогіки”.
Зародження виховання як особливого виду суспільної діяльності
Виховання дітей у сім’ї. Поява організованих форм виховання.
Загальна характеристика виховання і шкільної справи в умовах цивілізації Стародавнього Сходу.
Школа у Стародавньому Міжріччі та Єгипті.
Виховання та навчання у Стародавній Індії.
Школа і педагогічна думка у Стародавньому Китаї.

Тема 14. Школа, виховання і педагогічна думка в Античному світі.

Тенденції розвитку шкільної справи і виховання у Стародавній Греції.
Загальна характеристика Афінської і Спартанської системи виховання.
Філософи Стародавньої Греції про виховання (загальний огляд).
Виховання і освіта в епоху еллінізму.
Виховна і педагогічна думка у Стародавньому Римі.
Педагогічні ідеї раньохристиянської епохи.

Тема 15. Виховання, школа і педагогічна думка в епоху Раннього і класичного середньовіччя.

Виховання і школа в Візантії.
Виховання, школа і педагогічна думка Середньовічного Сходу:
а) педагогіка в країнах арабського світу;
б) педагогічна думка середньовічної Індії;
в) “Золотий вік” Китайської освіти.

Педагогічна думка і школа у середньовічній Західній Європі.

Тема 16. Школа і педагогічна думка в епоху Відродження та Реформації.

Соціально-економічні,політичні та ідеологічні умови розвитку педагогіки в пізньому Середньовіччі.

Загальна характеристика педагогічної думки епохи Відродження.

Модель ідеологічної освіти у творчості Т.Мора, Т.Кампалелли, Ф.Рабле.

Педагогічні погляди діячів Реформації.

Розвиток шкільної справи у 15-17ст. В Європі (огляд).

Тема 17. Школа і виховання на початку Нового часу. Педагогічна система Я.А. Коменського.

Педагогічна думка у XVII ст.

Життя і науково-педагогічна діяльність Я.А. Коменського.

Світоглядні переконання Я.А. Коменського як основа його педагогічних поглядів

Обґрунтування Я.А. Коменським принципу природо відповідності виховання як методологічної парадигми нової освіти

Вікова періодизація та система шкіл за Я.А. Коменським.

Дидактичні погляди Я. А. Коменського.

Тема 18. Педагогічна думка французького Просвітництва. Педагогічні погляди Ж.-Ж. Руссо і Й.Г.Песталоцці.

Основні тенденції розвитку філософсько-педагогічної думки французького Просвітництва.

Педагогічна концепція Ж.-Ж. Руссо.

- філософське підґрунтя педагогічних поглядів Ж.-Ж. Руссо;
- теорія вільного виховання;
- природовідповідне виховання;
- вікова періодизація і зміст виховання.

Педагогічна думка і школа в період Французької буржуазної революції поч. XVIII ст. (

Педагогічна теорія Й.Г.Песталоцці.

Тема 19. Освіта та педагогічна думка в Давній Русі.

Виховання у стародавніх слов’ян.

Зародження і розвиток шкільної освіти в Київській Русі.

Шкільна освіта в період феодальної роздрібності.

Педагогічна думка в Київській Русі та руських князівствах.

Тема 20. Школа, виховання і педагогічна думка в Україні у Литовсько-Польський період (2 пол. XIV — 1 пол. XVII ст.).

Загальні тенденції розвитку шкільної освіти в Україні у XIV- 1 пол. XVII ст.

Українська козацька педагогіка (самостійно).

Виникнення і розвиток братських шкіл в Україні.

Зародження вищої освіти в Україні на початку доби Національного Відродження.

Розвиток педагогічних ідей.

Тема 21. Школа і педагогічна думка в Україні у 2- й половині XVII – XVIII ст. Просвітницька діяльність і педагогічна думка Г.С. Сковороди.

Загальні тенденції розвитку освіти у Наддніпрянській Україні у другій пол. XVII – XVIII ст. (добу козаччини).

Києво – Могилянська академія – вищий навчальний заклад Гетьманської України.

Найвідоміші постаті української педагогічної думки 2- ї половини XVII – XVIII ст.

Життя і педагогічна діяльність Г. С. Сковороди.

Педагогічні погляди Г. С. Сковороди.

Тема 22. Освіта і педагогічна думка в Україні в XIX стлітті.

Загальні тенденції розвитку української освіти в XIX ст.

Основні напрямки розвитку педагогічної думки в Україні в XIX ст. Найвідоміші педагоги І-ї половини XIX ст.

Педагогічні погляди О.Духновича.

Педагогічні погляди педагогів ІІ-ї половини XIX ст.

Тема 23. Педагогічна теорія К.Д.Ушинського та педагогічні погляди М.І.Пирогова.

Життя і педагогічна діяльність К.Д.Ушинського.

Філософсько-педагогічні погляди К.Д.Ушинського.

Дидактичні погляди К.Д.Ушинського.

Вимоги до вчителя і його підготовки в творчості К.Д.Ушинського.

Науков-педагогічна діяльність М.І.Пирогова.

Загальна характеристикапедагогічних поглядів М.І.Пирогова.

Тема 24. Розвиток освіти і педагогічної думки в Україні у 1-й пол. XX ст.

Загальні тенденції розвитоку освіти у 1900-1917 рр. XX ст.

Стан розвитоку освіти в Україні в 20-30 рр. XX ст.

Життя і науково-педагогічна діяльність А.С.Макаренка.

Основні положення педагогічна системи А.С.Макаренка.

Тема 25. Педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського.

Життя і науково-педагогічна діяльність В.О. Сухомлинського.

Філософсько-педагогічна доктрина В.О. Сухомлинського.

Принцип природо відповідності у теорії В.О. Сухомлинського.

Шляхи формування всебічно розвиненої особистості у творчій спадщині В.О. Сухомлинського.

Вимоги до школи і вчителя у творчості В.О. Сухомлинського.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

ОСНОВНА:

1.Бондар В.І. Дидактика / В.І. Бондар. - К., 2005. - 264 с.

2.Волкова Н.П. Педагогіка: посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Н.П. Волкова. - К.: Видавничий центр «Академія», 2001. - 576 с

3.Гречаник, О.Є. Діяльність класного керівника з розвитку учнівського колективу / О.Є.Гречаник // Управління школою (Основа). – 2011. – №22-24. – С. 26-31.

4.Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття)

5.Дєм'янюк Т.Д. Організація виховного процесу в сучасному загальноосвітньому навчальному закладі: науково-методичний посібник. — Суми: ТОВ Видавництво «Антей», 2006.

6.Друзь З.В. Виховні технології в сучасній школі / З.В. Друзь. – Кривий Ріг : КДПУ, 2005. – 256 с.

7.Вишневський О.І., Кобрій О.М., Чепіль ММ. Теоретичні основи педагогіки: Курс лекцій / За ред. О.Вишневського. – Дрогобич: Відродження, 2001. – 268 с.

8.Зайченко І.В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів — Чернігів, 2002. – 528 с.

9.Загвязинский В.И. Теория обучения: Современная интерпретация: учеб. пособие [для студ. высш. пед. учеб. заведений] / В.И. Загвязинский. -М.: Издательский центр «Академия», 2001. - 192 с.

10.Інноваційні та інтерактивні технології навчання: Довідник /Упоряд. Б.Бричок.- Рівне, 2004. - 42 с.

11.Кузьмінський А.І. Педагогіка: підруч. / А.І. Кузьмінський, В.Л.Омеляненко. - К.: Знання-Прес, 2004. - 418 с.

12.Кларк Б.Р. Система высшего образования: академическая организация в кросс-национальной перспективе/ Б.Р. Кларк ; пер. с анг. А.Смирнова. – М.: Изд. дом ВШЭ, 2011.

13.Коджаспирова Г.М., Петров К.В. Технические средства обучения и методика их использования : учебное пособие. - М.: Издательский центр «Академия», 2005.

14.Краевский В.В., Е.В. Бережнова. Методология педагогики: новый этап : учеб. пособие; 2-е изд. - М.: Издательский центр «Академия», 2008.

15.Краевский В.В. Общие основы педагогики : учеб. пособие / В.В. Краевский ; 4-е изд. - М. : Издательский центр «Академия», 2010.

16.Крившенко Л.П. и др. Педагогика: учебник для бакалавров. – М.: Проспект, 2013.

17.Крысько В.Г. Психология и педагогика : учебник для бакалавров. – М.: Издательство Юрайт, 2013.

18.Попков В.А. Дидактика высшей школы: учеб. пособие / В.А. Попков, А.В. Коржуев. – М.: Издательский центр «Академия», 2008.

19. Сапожников С.В.Педагогіка вищої школи України та Болонський процес: Навч. посіб./ С.В. Сапожников – Дніпропетровськ : Інновація, 2010. – 358 с.

20.Трайнѐв В.А., Трайнѐв И.В. Информационные коммуникационные педагогические технологии: Учебное пособие. – М.: Издательско- торговая корпорация «Дашков и Ко», 2006.

ДОДАТКОВА:

1. Блинов В.И., Виненко В.Г., Сергеев И.С. Методика преподавания в высшей школе. – М.: Издательство «Юрайт», 2013.

2. Бухарова Г.Д. Общая и профессиональная педагогика : учеб. пособие / Г.Д. Бухарова, Л.Д. Старикова. –М. : Издательский центр «Академия», 2009.

3. Васильєва М. П. Теорія педагогічної деонтології :монографія / М. П. Васильєва ; Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – Х. :Нове слово, 2003. – 216 с.

4.Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі: посібник для педагогічних працівників, студентів педагогічних вищих навчальних закладів. – Винниця: ДОВ «Вінниця», 2002. – 116с.

5.Педагогика и психология высшей школы: Учеб. пособие. – Ростов н/Д: Феникс, 2002. – 544 с.

6.Педагогічні технології: теорія та практика: Навч. посіб. / За ред. проф. М.В. Гриньової; – Полт. держ. пед. ун-т. ім. В.Г. Короленка. – П., АСМІ: 2004. – 180 с.

7.Педагогічний контроль у вищій школі: навч. посіб. / за ред. В.В. Приходько. – Дніпропетровськ: НГУ, 2008. – 201 с.

8.Подоляк Л.Г, Юрченко В.І. Психологія вищої школи. – К., 2006. – 315 с.

9.Полат Е.С. Современные педагогические и информационные технологии в системе образования : учеб. пособие / Е.С. Полат, М.Ю. Бухаркина. - М.: Издательский центр «Академия», 2010.

10.Ушинський К.Д. Про користь педагогічної літератури: Твори: У 6 т. – К., 1954. – Т. 1. – С. 33-49.

11.Ушинский К.Д. Человек как предмет воспитания. Педагогическая антропология: Предисловие // Хрестоматия по истории школы и педагогики в России / Под ред. Ш.И. Ганелина. – М., 1974. – 527 с.

12.Фіцула М.М. Педагогіка. – Тернопіль, 2000. – 544 с.